

MATEUSZ LECHWAR

HISTORYCZNE WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA
PW. ŚWIĘTEJ TRÓJCY W BIEŻDZIEDZY
NA PODSTAWIE INWENTARZY Z LAT 1781-1787*

THE HISTORICAL EQUIPMENT OF THE HOLY TRINITY CHURCH
IN BIEŻDZIEDZA BASED ON INVENTORIES FROM YEARS 1781-1787

A b s t r a c t. The historic church the Holy Trinity in Bieździedza has over 600 years. The turbulent history has made it impossible to find an elderly equipment in such old walls. The appearance of the interior of the temple can be reconstructed on the basis of the source materials gathered mainly in the archives of the Archdiocese of Przemyśl. This work presents furnishing and accessories of the church which was in the church at the end of the 18th century. After thorough inventory of records in 1781 to 1787 a fairly accurate picture of the interior, which burned in 1879, arises. The majority of the sources are the result of the decanation visits by Fr. Franciszek Hajdecki.

As the first part of the paper an outline of the history of the parish of Bieździedza is presented, the second one describes the altars and to calculate the most important elements of the decor of the essential parts of the church. The third part contains a description of the interior of the side chapel of the temple, which also has been separately listed in the sources.

Key words: Bieździedza; equipment; the Holy Trinity; church; inventory.

Mgr Mateusz LECHWAR – doktorant Instytutu Historii Kościoła i Patrologii KUL; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: mat-lech@wp.pl

* Tekst jest poszerzonym i uzupełnionym fragmentem paragrafu pracy magisterskiej z historii Kościoła napisanej w KUL pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Jana Walkusza i obronionej w 2017 roku.

1. HISTORIA PARAFII

Pierwsze wzmianki o Bieździedzy znajdują się w dokumencie datowanym na lata 1123-1125, wymieniającym posiadłości benedyktynów z Tyńca¹. Przynależność wioski do tegoż zakonu jest jeszcze potwierdzona aktem z 1229 r.² i przywilejem z 1288 r.³ Dokument lokacyjny wsi na prawie magdeburskim został nadany przez króla Kazimierza Wielkiego 25 listopada 1357 r.⁴ braciom Krzesławowi, Erazmowi i Janowi. Od tego czasu do 1518 r. parafią i wsią Bieździedza zarządzał ród Helwigów⁵, do którego należeli wspomniani bracia. Po tej dacie miały miejsce zmiany własnościowe, które sprawiły, iż rodzina Broniewskich⁶ objęła pieczę nad miejscowością⁷. Od 1598 r.⁸ we wsi pojawili się nowi gospodarze – Romerowie⁹. To właśnie ród Romerów najmocniej zaznaczył swoją obecność we wsi i parafii Bieździedza, gdyż przebywali w niej do 1944 r.¹⁰

Dzieje parafii w Bieździedzy sięgają czasów przed 1326 r., na co wskazują akta Kamery Apostolskiej¹¹. Parafia ta do 1785 r. należała do diecezji krakowskiej zmieniając jedynie przynależność dekanalną. W 1786 r. została włączona do erygowanej wówczas diecezji tarnowskiej¹². Taki stan rzeczy nie trwał jednak długo, gdyż w 1807 r. nastąpiła kolejna reorganizacja, która sprawiła, iż omawiana parafia znalazła się w diecezji przemyskiej¹³. Od 25 marca 1992 r. Bieździedza należy do nowo powstałej diecezji rzeszowskiej.

¹ W. KĘTRZYŃSKI, *Kodeks dyplomatyczny klasztoru tyńckiego*, cz. I, Lwów 1875, s. 2.

² Tamże, s. 22.

³ Tamże, s. 72; J. WIŚNIEWSKI, *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu*, Wrocław 1980, s. 39.

⁴ *Zbiór dokumentów małopolskich*, wyd. S. Kuraś, cz. I, Wrocław-Warszawa-Kraków 1962, s. 110.

⁵ Rodzina zapoczątkowana przez rycerza o imieniu Helwig, który osiadł w Bieździedzy i uznał tę wieś za swoje gniazdo rodzinne. Należał do rycerskiego rodu herbu Grzymała (Grzymalicy), którzy przybyli do Polski z Niemiec ok. 1129 r. Zob. A. KOZIOŁ-LECHOWSKI, *Parafia Bieździedza w ciągu dziejów*, Rzeszów 1997, s. 257.

⁶ B. PAPROCKI, *Herby rycerstwa polskiego*, Kraków 1858, s. 573.

⁷ A. KOZIOŁ-LECHOWSKI, *Parafia Bieździedza*, s. 28.

⁸ *Zbiór dokumentów małopolskich*, wyd. S. Kuraś, cz. I, s. 110.

⁹ K. NIESIECKI, *Herbarz Polski*, t. II, Lipsk 1839, s. 482.

¹⁰ M. WIELICZKO, *Narodziny władzy ludowej w regionie jasielskim, lata 1943-1948*, w: *Studia z dziejów powiatu jasielskiego*, red. J. Garbacik, Kraków 1964, s. 459.

¹¹ *Acta Camerae Apostolicae*, vol. I. 1207-1344, wyd. J. Ptaśnik, Kraków 1913, s. 135.

¹² B. KUMOR, *Diecezja Tarnowska dzieje ustroju i organizacji 1786-1985*, Kraków 1985, s. 50-51.

¹³ J. ATAMAN, *Zarys dziejów diecezji przemyskiej obrządku tacińskiego*, Przemyśl 1985, s. 36.

Funkcjonowanie parafii jest nierozzerwalnie związane z miejscem kultu. Należy wspomnieć o pierwszym drewnianym kościele w Bieździedzy, który czynny był do 1374 r. Brak informacji źródłowych co się z nim stało, najprawdopodobniej uległ spaleni¹⁴. Nie wiadomo też, czy przez ponad 30 lat parafia funkcjonowała bez świątyni, czy też wzniesiono kolejny, drewniany kościół. W 1402 r. rozpoczęto budowę kamiennej świątyni, którą ukończono siedem lat później. Tego zadania podjęli się Helwigowie, którzy też sfinansowali wszelkie koszty z tym związane¹⁵. W kwietniu 1436 r. biskup Zbigniew Oleśnicki erygował samodzielną prebendę przy kościele w Bieździedzy¹⁶, natomiast konsekracja świątyni miała miejsce 7 stycznia 1453 r. Dokonał jej biskup Jerzy, sufragan kardynała Zbigniewa Oleśnickiego¹⁷. Kościół poświęcono Trójcy Świętej, Najświętszej Maryi Pannie, św. Małgorzacie Dziewicy i Męczennicy, św. Jadwidze oraz św. Piotrowi¹⁸.

W ciągu dziejów wygląd świątyni przechodził liczne zmiany. Każdy z trzech rodów, przebywających w Bieździedzy, chciał zaznaczyć swoją obecność pozostawiając ślad w postaci fundacji i darów przeznaczonych do kultu Bożego.

Dysponując dość obszernym materiałem źródłowym, możemy poznać wygląd bieździedzkiej świątyni z końca XVIII wieku. To okres dynamicznej działalności rodu Romerów, którzy z pieczołowitością dbali o wystrój i wyposażenie kościoła parafialnego, co potwierdzają inwentarze z 1781 r., 1786 r. i 1787 r. Dzięki tym rękopisom, zgromadzonym w Archiwum Archidiecezjalnym w Przemyślu, jak i literaturze pomocniczej, możliwe jest przybliżenie wyposażenia, które bezpowrotnie przepadło w pożarze z 31 sierpnia 1879 r. Dokonany opis jest syntezą i ujednoczeniem zachowanych materiałów źródłowych dotyczących wyposażenia zabytkowego kościoła w Bieździedzy w omawianym okresie.

2. PREZBITERIUM I NAWA

Zasadnicza bryła orientowanej świątyni, złożona z prezbiterium zamkniętego połową sześcioboku i prostokątnej nawy, nie ulegała w ciągu dziejów większym

¹⁴ B. KUMOR, *Archidiakoniat Sąddecki*, Lublin 1964, s. 195.

¹⁵ *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, nakł. F. Sulimierskiego i W. Walewskiego, t. I, Warszawa 1880-1914, s. 224.

¹⁶ M. KOCZERSKA, *Zbigniew Oleśnicki i Kościół Krakowski w czasie jego pontyfikatu 1423-1455*, Warszawa 2004, s. 352.

¹⁷ A. KOZIOŁ-LECHOWSKI, *Parafia Bieździedza*, s. 23.

¹⁸ J. DŁUGOSZ, *Liber beneficiorum dioecesis cracoviensis nunc primum e codice autographo editus*, w: *Opera omnia*, t. II, Kraków 1864, s. 288.

zmianom. Wyjątkiem było dobudowanie przez Romerów kopułowej kaplicy grobowej, którą konsekrował 30 września 1615 r. biskup przemyski ks. Stanisław Sieciński. Z opisu kościoła sporządzonego w czasie wizytacji w końcu XVIII w. dowiadujemy się, iż w prezbiterium znajdował się drewniany ołtarz główny z obrazem Świętej Trójcy koronującej Najświętszą Pannę Maryję srebrno-złotą koroną. Ramy tego obrazu były wykonane z drewna i pokryte orzechową farbą. Ołtarz dedykowany był Najświętszej Trójcy i św. Małgorzacie (jej relikwie przechowywano w schowku). Ponad tym obrazem był mniejszy przedstawiający św. Jadwigę. Posiadał bramki z drzwiczkami za ołtarz, na których widniały wizerunki św. Piotra i św. Pawła. Przed ołtarzem, na całej długości prezbiterium, usytuowane były drewniane balasy, częściowo posrebrzane. Przy tym ołtarzu stało drewniane cyborium, częściowo złożone i srebrzone, służące do przechowywania Najświętszego Sakramentu. Przed cyborium zawsze paliła się świeca¹⁹.

Przy północnej ścianie w prezbiterium, za wejściem do zakrystii, znajdował się ołtarz boczny dedykowany świętej Tekli. Wzniesiony w 1770 r. przez ks. Michała Romera, dopasowany był pod względem stylu do pozostałych ołtarzy, pomalowany na niebiesko i złożony. Znajdujący się w centrum ołtarza obraz świętej Tekli posiadał sukienkę i detale, którymi były: krzyż trzymany w ręku przez świętą, palma, sandały, przepasanie i korona. Sukienka i detale były srebrne, częściowo złożone. Przy tym ołtarzu znajdowały się wota: 2 obrączki wyłacane i mały srebrny krzyżyk z kamyczkami czeskimi. Drugi ołtarz po północnej stronie, znajdujący się już w nawie kościoła, poświęcony był Najświętszej Pannie Maryi. Miał być niebieskiej barwy i wyłacany. Obraz główny w tym ołtarzu przedstawiał Maryję odzianą w srebrno-złotą sukienkę z czeskimi kamykami, otoczoną licznymi wotami: koralami, srebrnymi krzyżykami i innymi. W ołtarzu znajdował się także obraz malowany na blasze, w srebrnej ramie²⁰.

Ołtarz boczny, przy południowej ścianie nawy, dedykowany był św. Józefowi. Również miał być pomalowany na niebiesko i złożony. Obraz świętego Józefa z Dzieciątkiem Jezus, znajdujący się w tym ołtarzu, posiadał srebrne korony²¹.

¹⁹ AAP, sygn. 442, *Status Ecclesiae Parochialis – Simulg Benefici in Pago Bieździedza sub tempus Visitationis Decanalis a Perilli Adm Rndo Francisco Haydecki Collgta Tarnowien CanonicoPraeposito in Cudec Decano Foraneo Strzyrzowien. Die 16 Mensis Novembris 1787 Anno. Verificatus, Conscriptus, confectus, Ecclesiam relictus*, s. 107.

²⁰ AAP, sygn. 328, *Opis stanu kościoła parafialnego i wszystkich jego posiadłości we wsi Bieździedza w dekanacie pilźnieńskim, powiecie pilźnieńskim, a obwodzie krośnieńskim, sporządzony w roku pańskim 1781 (przez ks. Michała Romera)*, s. 130-131.

²¹ AAP, sygn. 442, *Inwentarz Plebani w Bieździedzy, Cyrkule Dukielskim, Diecezji Tarnowskiej Ritus Latini, leżący na dobrach prywatnych, nie podzielonych Jakuba de Chyszow*

Naprzeciw wejścia do zakrystii, przy ścianie południowej prezbiterium, stał duży, drewniany, malowany konfesjonał. Pod łukiem tęczowym zawieszony był wielki krzyż podtrzymywany przez rzeźbionego Anioła. Na sercu Chrystusa Ukrzyżowanego znajdowało się srebrne wotum, natomiast przed tym krzyżem wisiła mosiężna lampa. Nawa nie posiadała sklepienia murowanego, ale drewniane, pomalowane różnymi kolorami z przedstawieniami postaci świętych²². W barokowym wnętrzu znajdowała się stara spiżowa chrzcielnica oraz nowa ambona wykonana w 1769 r. Była ona zestrojona z chrzcielnicą pod względem formy oraz pomalowana na niebiesko i złotona. Do chrzcielnicy została dorobiona rzeźbiona, malowana i złotona nakrywa z rzeźbą św. Jana Chrzciciela²³. Ambona znajdowała się przy ścianie północnej w prezbiterium a chrzcielnica przy ścianie południowej – naprzeciw ambony. Przy niej, na postumencie, stał feretron przedstawiający z jednej strony Trójcę Świętą, z drugiej zaś strony Zaślubienie Najświętszej Panny z Józefem. Wykonany z drewna sztuką snycerską, z ramami okrągłymi, przyozdobiony złotem i srebrem²⁴. Przy chrzcielnicy natomiast stał feretron w ramach kwadratowych, przedstawiający Najświętszą Maryję Pannę z jednej strony, z drugiej zaś św. Michała Archanioła²⁵.

W zakrystii znajdował się mały piec. Kościół zaopatrzony był we wszystkie niezbędne do służby Bożej paramenty. Oprócz omówionych powyżej ołtarzy, znajdowały się w nim wykonane z drewna ławki dla wiernych. W nawie kościoła było ich w sumie piętnaście, wszystkie pomalowane na niebiesko i szaro. Dwa biało-niebieskie konfesjonały. Jedenastogłosowe organy. Chrzcielnica wykonana ze spiżu o wadze 140 kg. Wśród sprzętów kościelnych wymieniono złote i srebrne naczynia, w szczególności: srebrną, pozłacaną monstrancję, cztery srebrne, pozłacane kielichy z patenami, srebrną puszkę do Najświętszego Sakramentu, srebrną tacę z takimiz ampułkami do mszy, oraz srebrny, po części wyzłacany krzyż. W chrzcielnicy znajdował się miedziany kocioł. Przed wielkim ołtarzem wisiła mosiężna lampa i druga taka sama w środku kościoła. Oprócz tego w spisie wymienione są jeszcze: „Dwa mosiężne lichtarze. Osiem sztuk cynowych lichtarzy. Cynowy lavoir z tacą. Trzy flaszeczki do św. oleju. Forma że-

Romerowskich pupilloro. Ius patronatus mają na przemiane Romerowscy Pupille w Bieżdziejdy i Cyprian Romer także Pupil z Bieżdziadki, tą razą jest przy Bieżdziejdzkich pupillach. Ta plebania wakuie po śmierci plebana Jakuba de Chyszow Romer od dnia 21-go Maia 786, i Inwentarz iey został 26 Junii 786 spisany, s. 53.

²² AAP, sygn. 328, *Opis stanu kościoła*, s. 129-138.

²³ AAP, sygn. 442, *Status Ecclesiae Parochialis*, s. 113-114.

²⁴ Feretron ten istnieje do dziś.

²⁵ AAP, sygn. 328, *Opis stanu kościoła*, s. 129-130.

lazna do robienia hostii świętych. Szczypce żelazne. Szafa do zawieszania ornatów. Skrzynia do chowania różnych sprzętów kościelnych. Szafa w zakrystii. Skrzynia na bieliznę kościelną. Trumna do egzekwii. Statua Zmartwychwstania. Osiem sztuk krzyży drewnianych. Baldachim z dwoma drągami drewnianymi. Statua Panny Marii. 15 sztuk lichtarzy ściennych”²⁶.

Ponadto w dość dokładnym spisie wyróżniono trzydzieści osiem ornatów (białych, zielonych, czerwonych, fioletowych i czarnych) i siedem różnych kap. Szesnaście alb, czterdzieści obrusów na ołtarze, osiem sztuk humerałów, trzydzieści sztuk ręczników, dziesięć sztuk tuwalni, dwadzieścia cztery korporały, dwadzieścia sztuk puryfikaterzy. Ponadto dziesięć sztuk chorągwi kościelnych, osiem sztuk firanek, dwie zasłony do Sanctissimum, dwie stuły do chorych i pięć sztuk komży. W wyposażeniu znajdowało się również dziesięć sztuk antependiów, dwa obrazy, pięć poduszek na ołtarze. Bogaty był również zbiór ksiąg liturgicznych: osiem sztuk kanonów, sześć sztuk mszałów, trzy sztuki mszałów żałobnych, jedna sztuka przepisów rytuału rzymskiego, jedna sztuka graduału, psalterza, antyfonarza, Ewangelii św. Trzy sztuki biretów, cztery kłódki, cztery zamki, dwoje drzwi żelaznych, jedna sztuka umbrakulum, cztery kropidła, dwanaście drewnianych lichtarzy, skrzyneczka zamknięta z dubeltowym zamkiem do chowania pieniędzy kościelnych.

3. KAPLICA ROMERÓW

Kaplica Najświętszej Maryi Panny posiadała własny inwentarz sporządzony w 1781 r. Na jego podstawie można określić wygląd i wyposażenie tego miejsca. Przy wschodniej ścianie znajdował się ołtarz Zwiastowania NMP. Wykonany był z drewna w stylu renesansowym, pomalowany na czerwono i częściowo złocony. Zawierał w centrum obraz przedstawiający scenę Zwiastowania: anioł odziany w albę, który przekazywał Najświętszej Maryi Pannie, siedzącej w stalli, tajemnicę poczęcia. Ponad tym obrazem znajdował się mniejszy, na którym Dziecię Jezus dawało św. Annie różę do wążania. Po bokach ołtarza znajdowały się przedstawienia świętych Katarzyny i Heleny oraz Stanisława i Wojciecha. W ołtarzu tym znajdowały się również relikwie św. Celestyny, św. Sabiny i 11 tysięcy Dziewic. Naprzeciw ołtarza stał drewniany konfesjonał²⁷.

²⁶ AAP, sygn. 442, *Inwentarz Plebani w Bieżdziejczy, s. 53.*

²⁷ AAP, sygn. 328, *Inwentarz prebendy i kaplicy fundacji Romerów pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny w kościele parafialnym w Bieżdziejczy, sporządzony w związku z wizytą dekanalną, Bieżdziejczy 1781, s. 141.*

Kopuła kaplicy z latarnią, podzielona dekoracją żebrową na 16 pól, przetrwała do dziś. Na osiach 8 żeber znajdują się stiukowe tarcze herbowe, na których widniały niegdyś rodowe herby. Ściany zdobione były gobelinami i bogatymi malowidłami. Ponadto w kaplicy znajdowały się liczne srebrne sprzęty, ornaty, antependia i alby, o czym czytamy we wspomnianym wcześniej inwentarzu: „Monstrancja w wieżyczki srebrna i pozłocista z melchizedechem wyzłoconym, kielich duży wszystek złocisty z figurami odlewanymi do którego jest patena pozłacana z relikwiami św. Weroniki, kielich mniejszy w środku i na zewnątrz częściowo pozłocisty z pateną, krzyż srebrny z jednej strony czterech ewangelistów z pasyjką, z drugiej czterej aniołowie z relikwiami a w pośrodku postaci świętych, miedziczka srebrna pod ampułki, ampułek srebrnych para, korona srebrna miejscami pozłocista, a druga ma sztuczek robotą filigranową szmelcowanych dziewiętnaście, pereł sto dziewięćdziesiąt sześć. W teże koronie czeskimi kamykami sadzonych sztuk cztery [...] wotów srebrnych trzy [...]”²⁸. W kaplicy znajdowały się cztery, bogato zdobione, ornaty białe, dwa czerwone, dwa fioletowe, dwa czarne i jeden zielony oraz cenne antependia.

*

Przedstawione powyżej wyposażenie bieżdziejdzkiej świątyni nie przetrwało do naszych czasów, gdyż tragiczny w skutkach pożar kościoła, który miał miejsce 31 sierpnia 1879 r. zniszczył to, co przez wieki gromadzone było na chwałę Boga. Pojedyncze przedmioty pochodzące z tego okresu, bądź starsze, które dziś znajdują się w Bieżdziejdz, przetrwały pożar tylko dzięki temu, że nie były przechowywane w kościele.

Bogate wyposażenie kościoła bieżdziejdzkiego zmieniało się w ciągu stuleci. Właściciele wsi dokładali starań, by było ono jak najgodniejsze. Niestety, wydarzenia losowe w postaci chociażby pożaru, niweczyły często wysiłek pokoleń. Dlatego niezwykle ważnym jest przypomnienie – na podstawie źródeł – wyposażenia historycznego świątyni. Ukazuje ono wysiłek przodków oraz zachęca do kontynuowania ich działalności dzisiaj.

²⁸ AAP, sygn. 328, *Inwentarz prebendy i kaplicy*, s. 142.

BIBLIOGRAFIA

I. ŹRÓDŁA

1. Archiwum Archidiecezjalne w Przemyślu
Inwentarz Plebani w Bieździedzy, Cyrkule Dukielskim, Diecezji Tarnowskiej Ritus Latini, leżący na dobrach prywatnych, nie podzielonych Jakuba de Chyszow Romerowskich pupilloro. Ius patronatus mają na przemiane Romerowscy Pupille w Bieździedzy i Cyprian Romer także Pupil z Bieździadki, tą razą jest przy Bieździedzkich pupillach. Ta plebania wakuie po śmierci plebana Jakuba de Chyszow Romer od dnia 21-go Maia 786, i Inwentarz iey został 26 Junii 786 spisany, sygn. 442 [rkps].
Inwentarz prebendy i kaplicy fundacji Romerów pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny w kościele parafialnym w Bieździedzy, sporządzony w związku z wizytą dekanalną, Bieździedza 1781, sygn. 328 [rkps].
Opis stanu kościoła parafialnego i wszystkich jego posiadłości we wsi Bieździedza w dekanacie pilźnieńskim, powiecie pilźnieńskim, a obwodzie krośnieńskim, sporządzony w roku pańskim 1781 (przez ks. Michała Romera), sygn. 328 [rkps].
Status Ecclesiae Parochialis – Simulę Benefici in Pago Bieździedza sub tempus Visitationis Decanalis a Perilli Adm Rndo Francisco Haydecki Collgtae Tarnowien Canonico Praeposito in Cudec Decano Foraneo Strzyrzowien. Die 16 Mensis Novembris 1787 Anno. Verificatus, Conscriptus, confectus, Ecclesiam relictus. sygn. 442 [rkps].
2. Źródła drukowane
Acta Camerae Apostolicae, vol. I. 1207-1344, wyd. J. Ptańnik, Kraków 1913.
DŁUGOSZ J., Liber beneficiorum dioecesis cracoviensis nunc primum e codice autographo editus, t. I-III, w: Opera omnia, Kraków 1864.
KĘTRZYŃSKI W., Kodeks dyplomatyczny klasztoru tynieckiego, cz. I, Lwów 1875.
Zbiór dokumentów małopolskich, wyd. S. Kuraś, I. Sułkowska-Kurasiowa, t. I-VIII, Kraków–Wrocław 1962-1975.

II. LITERATURA

- ATAMAN J., Zarys dziejów diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego, Przemyśl 1985.
KOCZERSKA M., Zbigniew Oleśnicki i Kościół Krakowski w czasie jego pontyfikatu 1423-1455, Warszawa 2004.
KOZIOŁ-LECHOWSKI A., Parafia Bieździedza w ciągu dziejów, Rzeszów 1997.
KUMOR B., Archidiakoniat Sądecki, Lublin 1964.
KUMOR B., Diecezja Tarnowska dzieje ustroju i organizacji 1786-1985, Kraków 1985.
NIESIECKI K., Herbarz Polski, t. II, Lipsk 1839.
PAPROCKI B., Herby rycerstwa polskiego, Kraków 1858.
Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, nakł. Sulimierskiego F. i Walewskiego W., t. I, Warszawa 1880-1914.
WIELICZKO M., Narodziny władzy ludowej w regionie jasielskim, lata 1943-1948, w: Studia z dziejów powiatu jasielskiego, red. J. Garbacik, Kraków 1964, s. 445-473.
WIŚNIEWSKI J., Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu, Wrocław 1980.

HISTORYCZNE WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA PW. ŚWIĘTEJ TRÓJCY
W BIEŻDZIEDZY NA PODSTAWIE INWENTARZY Z LAT 1781-1787

S t r e s z c z e n i e

Zabytkowy kościół pw. Świętej Trójcy w Bieździedzy liczy sobie ponad 600 lat. Burzliwa historia sprawiła, iż w tak starych murach nie znajdziemy równie leciwego wyposażenia. Wygląd wnętrza świątyni sprzed wieków możemy odtworzyć na podstawie materiałów źródłowych zgromadzonych głównie w Archiwum Archidiecezji Przemyskiej. Niniejsza praca przedstawia wyposażenie wspomnianego kościoła, jakie znajdowało się w nim pod koniec XVIII wieku. Po dokonaniu syntezy szczegółowych opisów inwentaryzacyjnych z lat 1781-1787, powstaje dość dokładny obraz wnętrza, które spłonęło w 1879 r. Większa część źródeł jest owocem wizytacji dekanalnych dokonywanych przez ks. Franciszka Hajdeckiego.

W pierwszej części opracowania przedstawiono zarys historii parafii Bieździedza, by w drugiej przejść do opisu ołtarzy i wyliczenia najważniejszych elementów wystroju zasadniczych części kościoła. Część trzecia zawiera opis wnętrza kaplicy bocznej świątyni, która również w źródłach została osobno zinwentaryzowana.

Słowa kluczowe: Bieździedza; wyposażenie; Trójca Święta; kościół; inwentarz.